

COUR DE JUSTICE

BENELUX

GERECHTSHOF

B 2003/2/11

Arrest van 24 maart 2005
in de zaak B 2003/2

Inzake :

ABRAMS C.S.

tegen

VERENIGDE RADEN

Procestaal : Nederlands

Arrêt du 24 mars 2005
dans l'affaire B 2003/2

En cause :

ABRAMS ET CRTS

contre

CONSEILS REUNIS

Langue de la procédure : le néerlandais

GRIFFIE
REGENTSCHAPSSTRAAT 39
1000 BRUSSEL
TEL .(00.32) (0)2.519.38.61
www.courbeneluxhof.info

GREFFE
39, RUE DE LA RÉGENCE
1000 BRUXELLES
TÉL. (00.32) (0)2.519.38.61
www.courbeneluxhof.info

Het Benelux-Gerechtshof, Kamer « Ambtenarenrechtspraak », heeft het volgende arrest gewezen in de zaak B 2003/2 – Abrams c.s. / Verenigde Raden.

1. Verzoekers hebben een beroep ingesteld, ter griffie van het Hof ingekomen op 5 december 2003. De Verenigde Raden van Bestuur van het Benelux-Merkenbureau en het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen (hierna : de Verenigde Raden) hebben op 15 april 2004 een memorie van antwoord ingediend.

2. Verzoekers vragen het Hof

1. het bestreden besluit te vernietigen voor zover dit (impliciet) inhoudt dat de Verenigde Raden niet gehouden zijn is om verzoekers vanaf 1 januari 2003 geheel en voor onbepaalde tijd te compenseren voor het verval van de 20% regeling;
2. voor recht te verklaren c.q. vast te stellen ex artikel 28 van het Aanvullend Protocol dat elk van de verzoekers vanaf 1 januari 2003 en daarna voor onbepaalde tijd maandelijks gerechtigd is tot ontvangst van de Benelux-bureaus van een netto-compensatie in aanvulling op zijn of haar netto maandsalaris, welke compensatie gelijk is aan het netto-voordeel dat de desbetreffende verzoeker genoten zou hebben bij onverminderde toepassing van de 20%-regeling dan wel bij onverminderde, onbelaste uitkering van de 25 %-expatriatietoeslag, met dien verstande dat dit ten aanzien van die verzoekers op wie thans de algemene (fiscale) 30%-regeling van toepassing is, slechts behoort te gelden voor zover en zolang deze verzoekers niet reeds een gelijke of hogere netto-compensatie ontvangen (hebben) door toepasselijkheid van die 30%-regeling;
3. het bestreden Besluit voor het overige in stand te laten;
4. de Verenigde Raden te veroordelen tot betaling aan elk van de verzoekers van het netto-verschil tussen enerzijds het aan de desbetreffende verzoeker betaalde netto-inkomen vanaf 1 januari 2003 tot het moment van betaling van genoemd netto-verschil en anderzijds het netto-inkomen dat de Verenigde Raden de desbetreffende verzoeker in deze periode had moeten uitbetalen met inachtneming van de hiervoor sub 2. verzochte, welk verschil verhoogd dient te worden met de in Nederland geldende wettelijke rente dan wel met een door het Benelux-Gerechtshof in goede justitie te bepalen rente over de periode gelegen tussen het tijdstip waarop (een bepaald deel van) het verschil betaald had moeten worden en het moment van algehele voldoening hiervan door de Verenigde Raden aan verzoekers;
5. de Verenigde Raden te veroordelen in de kosten van het onderhavige beroep, waaronder ex artikel 32 Aanvullend Protocol begrepen de kosten van rechtsbijstand van verzoekers.

3. De middelen van partijen zijn mondeling uiteengezet ter openbare zitting van de Kamer "Ambtenarenrechtspraak" van 27 september 2004 door Mrs. P.G. Vestering, advocaat te Amsterdam, en H. Craeninckx, advocaat bij de balie te Brussel, voor verzoekers, en door Mrs. Y. van Gemerden en J.E. Rozemeijer, advocaten te 's-Gravenhage, voor de Verenigde Raden. Partijen hebben pleitnotities ingediend.

4. Eerste Advocaat-Generaal N. Edon heeft op 21 januari 2005 schriftelijk conclusie genomen.

5. De verzoekers en de Verenigde Raden hebben nog op 24 februari 2005 respectievelijk 2 maart 2005 een nadere notitie ter griffie ingediend als antwoord op bovengenoemde conclusie.

Ten aanzien van de feiten

6. De feiten kunnen als volgt worden weergegeven:

Op 24 november 1970 heeft de Nederlandse staatssecretaris van Financiën aan de niet-Nederlandse personeelsleden van de Benelux-bureaus de mogelijkheid toegekend om van hun belastbaar inkomen een forfaitair kostenpercentage af te trekken ten belope van 20% van het inkomen, inclusief de expatriatietoelage.

In 2001 werd in Nederland het belastingstelsel hervormd. Daarbij werd onder meer de mogelijkheid afgeschaft om beroepskosten in de sfeer van de inkomstenbelasting af te trekken. Bij brief van 17 november 2000 heeft de staatssecretaris het fiscaal voordeel per 1 januari 2001 ingetrokken. De Benelux-bureaus hebben onderhandelingen gevoerd met de staatssecretaris en verkregen dat het oude stelsel nog van toepassing zou blijven voor de belastingjaren 2001 en 2002. Daarenboven gold voor een aantal personeelsleden een algemene gunstige fiscale regeling (de zgn. 30%-regeling) die evenwel niet voor alle verzoekers toepasselijk is of kan blijven.

Bij besluit van 20 december 2002 hebben de Verenigde Raden besloten "uit hoofde van goed werkgeverschap de Belgische en Luxemburgse werknemers die tot einde 2002 van de 20% belastingaftrek genoten, voor het jaar 2003 een bijzondere, tijdelijke en onverplichte compensatie op netto-basis te verstrekken" In de kennisgeving van dit besluit heeft de directeur van de Benelux-bureaus tevens aangegeven dat de Raden van Bestuur in de loop van het jaar 2003 zullen bezien of de compensatieregeling in 2004 en verder, al dan niet gewijzigd, kan worden gehandhaafd.

Verzoekers, allen personeelsleden van Belgische en Luxemburgse nationaliteit, hebben een intern beroep tegen de beslissing van de Verenigde Raden van 20 december 2002 ingesteld. Het beroep heeft geleid tot een procedure voor de Raadgevende Commissie, welke op 23 mei 2003 heeft geadviseerd "het besluit van 20 december 2002 met inbegrip van de daarin vervatte beperking in de tijd te handhaven en voor het verstrijken van het kalenderjaar 2003 een nieuwe beslissing te nemen omtrent handhaving, al dan niet gewijzigd, van de in evengenoemd besluit vervatte compensatieregeling".

De Verenigde Raden hebben het advies van de Raadgevende Commissie onderschreven en bij brief van 28 augustus 2003 ter kennis gebracht van verzoekers dat hun beroep tegen de beslissing van 20 december 2002 verworpen werd. In de brief wordt onder meer vermeld dat de beslissing van de Verenigde Raden van 19 en 20 december 2002 wordt ingetrokken, dat de zittende en nieuwe personeelsleden kunnen genieten van een aangeboden 30%-regeling, dat voor wie hiervan niet kan genieten een compenserende regeling wordt gegeven zoals in 2002, en dat de certifiëring van de berekeningen wordt gevraagd aan een accountant. Die brief werd kennelijk aan verzoekers medegedeeld met een brief van 4 september 2003 waarin ook bevestigd wordt dat de attesteringen van de accountant in de loop van september beschikbaar zouden zijn.

De personeelsleden die van de 30%-regeling niet konden genieten en de overige personeelsleden die er wel van konden genieten hebben een brief van 9 oktober 2003 en een brief van 23 oktober 2003 ontvangen waarin hun individuele toestand werd bevestigd door de directeur van de Benelux-bureaus. Het concreet bedrag waarop ieder recht had werd nog in een latere brief medegedeeld.

In een mail van 2 oktober 2003 had de toenmalige directeur van de Benelux-bureaus medegedeeld dat "alle termijnen (voor rechtsmiddelen) beginnen dan ook pas te lopen vanaf het ogenblik dat de berekeningen ter kennis worden gebracht".

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

7. Krachtens artikel 17 van het Aanvullend Protocol wordt het administratiefrechterlijk beroep ingesteld door indiening van een daartoe strekkend verzoekschrift bij de griffie van het Hof binnen twee maanden, nadat het aangevallen besluit aan de verzoeker is bekend geworden, of een afwijzende beschikking, overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk III van dit Aanvullend protocol geacht wordt te zijn genomen.

8. In deze zaak is het administratiefrechterlijk beroep gericht tegen twee besluiten die beide aan verzoekers kennelijk zijn medegedeeld op 4 september 2003, met name het besluit waarin het intern beroep tegen de beslissing van 20 december 2002 verworpen wordt en het besluit waarin een nieuwe regeling wordt getroffen.

9. Het verzoekschrift is op 5 december 2003 ingediend, dit is meer dan twee maanden na de mededeling van 4 september 2003.

10. Gelet op het bovenvermelde bericht van de directeur van de Benelux-bureaus van 2 oktober 2003 kan evenwel niet redelijkerwijze een verzuim aan verzoekers worden toegerekend, zodat het verzoek ontvankelijk is.

Ten aanzien van het recht

a. Toepasselijk recht

11. De regels die de rechtmatigheid bepalen van de bestreden beslissingen zijn niet die waarop verzoekers zich primair beroepen.

12. Artikel 1, 2, van het personeelsstatuut van de Benelux-bureaus bepaalt dat "het in het eerste lid bedoelde personeel onderworpen is aan de Nederlandse sociale wetgeving". Deze bepaling verwijst niet naar de bepalingen betreffende het Nederlandse arbeidsrecht en met name de voorwaarden voor bezoldiging, die aan autonome, al dan niet geschreven regels zijn onderworpen.

13. De in het Personeelsstatuut en in het Bezoldigingsreglement neergelegde regels en de algemene rechtsbeginselen van het ambtenarenapparaat, die gemeenschappelijk zijn voor de Beneluxlanden, regelen het vraagstuk van de regelmatigheid van de aangevochten beslissingen. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de individuele aanstellingsovereenkomsten.

b. Individuele arbeidsovereenkomsten en bezoldigingsreglement

14. In geen van de aanstellingsovereenkomsten is vastgesteld dat de 25%-expatriatievergoeding een netto-vergoeding zou zijn. Artikel 9 van het Bezoldigingsreglement dat in een 25%-expatriatievergoeding voorziet voor de personeelsleden van Luxemburgse of Belgische nationaliteit gewaagt evenmin van een netto-bedrag, zodat ervan moet worden uitgegaan dat, zoals gebruikelijk, de vergoeding bruto werd verleend.

c. rechtmatig vertrouwen en pacta sunt servanda

15. De 20%-regeling was van de aanvang af een fiscale regeling die in werkelijkheid toeliet de 25%-expatriatievergoeding netto te ontvangen. De documenten - met inbegrip van de pro-forma salarisberekeningen die de sollicitanten ontvingen - lieten er geen twijfel over bestaan dat de netto-aard van de vergoeding te danken was aan een welwillende houding van de Nederlandse fiscus die het gevolg was van een actief optreden van de Benelux-bureaus bij de Nederlandse overheid. De omstandigheid dat de expatriatietoelage vroeger de facto onbelast was en dat dit aan de sollicitanten werd vermeld als een voordeel staat niet eraan in de weg dat de sollicitanten redelijkerwijze moesten aannemen dat dit voordeel kon wegvallen als de Nederlandse fiscus een ander beleid zou willen voeren.

16. Gedurende de uitvoering van die gunstige fiscale maatregel werden de personeelsleden voortdurend erover ingelicht dat de maatregel een fiscale maatregel was waarvoor zij zelf overigens vanaf 1999 de nodige verzoeken moesten indienen. De expatriatievergoeding zelf werd nooit in de documenten die aan de verzoekers werden medegedeeld als een belastingvrije vergoeding gekwalificeerd. Omdat aan iedere fiscale regeling inherent is dat deze niet voor onbepaalde duur geldt, brengt reeds de aard van het door verzoekers genoten fiscale voordeel mee dat op ongewijzigde voortzetting daarvan voor onbepaalde tijd en op het de facto netto blijven ontvangen van de expatriatievergoeding niet mocht worden vertrouwd.

17. De koerswijziging van de Nederlandse fiscus die ruim op voorhand aangekondigd was kon dan ook bij verzoekers niet de gerechtvaardigde verwachting wekken dat de Nederlandse fiscus zijn beleid ongewijzigd zou laten ten aanzien van het niet-Nederlands Benelux-personeel en dat de Benelux-overheid elke wijziging van het fiscaal stelsel die tot gevolg zou hebben dat de expatriatievergoeding niet langer de facto onbelast zou kunnen worden genoten, volledig en voor onbepaalde tijd zou compenseren.

18. Verzoekers kunnen aldus geen beroep doen op het rechtmatig vertrouwen of op het beginsel "pacta sunt servanda" om een compenserende vergoeding te krijgen.

d. Regeling vanaf januari 2003

19. Verzoekers hebben voor het jaar 2003 een compensatie genoten die zij eveneens als ontoereikend beschouwen zowel wat het bedrag van de compensatie betreft als wat het tijdelijk karakter van die compensatie betreft. De kritiek die zij uitoefenen tegen het besluit van de Verenigde Raden is volledig gesteund op de veronderstelling dat de Verenigde Raden zich ertoe verbonden hadden of ertoe verplicht waren de uitbetaling van een netto-expatriatievergoeding te garanderen.

20. Deze kritiek is eveneens ongegrond. De Verenigde Raden zijn, gelet op het vorenoverwogene, niet verplicht een volledige en permanente compensatie te bieden aan de verzoekers voor de gevolgen van de gewijzigde fiscale politiek van de Nederlandse overheid.

Beslissing

21. Het Hof, Kamer « Ambtenarenrechtspraak », verwerpt het beroep.

Aldus gewezen door de heren R. Gretsch, plaatsvervangend voorzitter van de Kamer, I. Verougstraete, lid, en D.H. Beukenhorst, plaatsvervangend lid,

en uitgesproken ter openbare zitting te 's-Gravenhage, op 24 maart 2005, door de heer D.H. Beukenhorst, voornoemd, in aanwezigheid van de heren L. Strikwerda, advocaat-generaal, en C. Dejonge, waarnemend hoofdgriffier.

D.H. Beukenhorst

C. Dejonge